

Студентски лист

Педбас

Педагошки факултет у Сомбору

Број 4 • децембар 2017. • година II

ISSN 2466-4405

ИЗДАВАЧ:

Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет у Сомбору
Подгоричка 4, 25000 Сомбор

УРЕДНИЦИ:

Данка Ивошевић
Катарина Плазинић

ЗА ИЗДАВАЧА:

проф. др Жељко Вучковић, декан

ШТАМПА:

САЈНОС доо, Нови Сад

САРАДНИЦИ:

Софија Стојичевић Милана Каралић
Биљана Макра Вукашин Вучинић
Катарина Галечић Марко Мартиновић
Милош Боц Живојин Цвејић
Филип Рачуница Марија Живановић

© Педагошки факултет у Сомбору, 2018

Часопис излази два пута годишње.

ДИЗАЈН:

Растко Гајић
Јелена Гушић
Александра Стричко

САДРЖАЈ:

 Уводна реч уредника	3
 „Извештај“ са бруцошијаде	3
 Пређимо на „ТИ“: интервју са проф. др Миом Марић, продеканом за наставу	5
 Институције корисне студентима: Историјски архив Сомбор	8
 Угризи живота	9
 Размена студената, зашто да не?	11
 „Бићу сновослагач“	13
 Топ 5: „Google Play“ игре	14
 Наша књижевност	
<i>Одлазак</i>	16
<i>Дечија песмица</i>	17
 Фотографије наших уметника	18

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

pefas.sombor@gmail.com

378.6:37(497.113 Sombor)
371.8

Захваљујемо се свим
сарадницима за допринос
у овом броју и надамо се
успешној будућој сарадњи.

ПЕФАС : студентски лист / Педагошки факултет у Сомбору ;
уредници Данка Ивошевић, Катарина Плазинић. –
Год. 1, бр. 1 (мај 2016)- . - Сомбор : Универзитет у Новом Саду,
Педагошки факултет у Сомбору, 2016- . - 29 cm

Два пута годишње.
ISSN 2466-4405 = Пефас
COBISS.SR-ID 305665543

Уводна реч уредника

На нашем факултету ове године први пут се одржала бруцошијада - манифестација коју су организовали студенти прве године са циљем да се добро забаве, али и да ураде нешто корисно. Своје велико срце показали су прикупљањем хуманитарне помоћи за децу без родитељског старања. Током децембра прикупљала се и помоћ за децу са подручја Косова и Метохије у оквиру хума-

нитарне акције „Космету на поклон“. У октобру је Црвени крст Сомбора реализовао акцију добровољног давања крви, која се уназад неколико година два пута годишње организује на Педагошком факултету. Наш нобеловац Иво Андрић је рекао: „живот нам враћа само оно што ми другима дајемо“, зато будите спремни за лепе тренутке који вам иду у сусрет.

„Извештај“ са бруцошијаде

У жељи да проширимо познанства и прођимо „руке“ деловања нас, студената бруцоша, долазимо на идеју да покренемо прву бруцошијаду у Сомбору. Пошто смо се детаљно распитали и добили „зелено светло“ од људи које смо планирали да укључимо у комплетну организацију, реализовали смо нешто о чему студенти прве године Педагошког факултета у Сомбору годинама уназад размишљају. Желели смо да ова бруцошијада буде другачија него у осталим градовима, да се више окренемо помоћи другима, него себи и проводу, на шта се све бруцошијаде углавном свode.

Педагошки факултет у Сомбору нам је максимално изашао у сусрет, како у моралној подршци, саветима и помоћи у реализацији нашег плана, тако и у средствима.

Имали смо идеју да траје три дана. Први дан је био предвиђен за промоцију Факултета у оквиру које

је била посета средњошколаца из Зрењанина, њихов обилазак Сомбора и његових знаменитости. Други и трећи дан смо организовали хуманитарну акцију прикупљања средстава за Дом за децу и омладину „Мирослав Мика Антић“. На нашу велику срећу, хуманитарна

акција је успела и задовољни смо како су студенти и професори показали своју хуману страну својим доприносима. Трећег дана се реализовала тематска журка за студенте прве године. Тема журке је била '90-те, а односило се на музику и стил облачења. На журци смо могли видети које су одевне „комбинације“ тада биле у тренду.

Надамо се да ће бруцошијада постати традиција на нашем факултету, јер нас, географски удаљене бруцоше Универзитета у Новом Саду, спаја.

Каџарина Галечић
Марко Марџиновић
Милош Боц
Живојин Цвејић

Пређимо на „ТИ“

интервју са проф. др Миом Марић, продеканом за наставу

Проф. др Миа Марић завршила је гимназију друштвено-језичког смера у Сомбору, одбранивши матурски рад из психологије на тему *Емоционалност у адолесценцији*. Школске 2001/02. године уписује Филозофски факултет у Новом Саду, Одсек за психологију. Дипломски рад из области психологије личности, са темом *Релација димензија Ајзенковог модела личности и неких аспеката селф-концепција*, одбранила је 2005. године. Непосредно по дипломирању, школске 2005/06. године уписује се на постдипломске студије за стицање академског назива магистра наука, смер клиничка психологија, такође на Филозофском факултету у Новом Саду. Магистарску тезу која носи назив *Предиктори афективних одговора код неклиничке популације адолесцената*, одбранила је 2009. године. Докторску дисертацију из области развојне психологије, под називом *Чиниоци утицая психоемоционалних сујестаца у адолесценцији* одбранила је 2011. године на Филозофском факултету у Новом Саду. У Средњој економској школи у Сомбору радила је као професор психологије, да би се на Педагошком факултету запослила 2011. године, прво као сарадник, па доцент, да би 2016. године била изабрана у звање ванредног професора. Прodeкан за наставу је била од 2012. до 2015. године, а поново је именована децембра 2017. године.

Који је био Ваш мотив да се определите за професорску каријеру и да се бавите наставно-научним радом на Педагошком факултету?

Пре свега, желела бих да Вам се захвалим што сте ми указали посебну част да будем један од наставника са којим радите интервју за студентски лист нашег факултета, и такође, овом приликом желела бих да упутим искрене похвале и честитке свим члановима Ваше редакције за рад у

оквиру Пефас-а. Наставнички позив на Педагошком факултету представља специфичан вид равнотеже између континуираног личног учења и усавршавања, развоја компетенција и вештина самих наставника и бављења научно-истраживачким радом, са једне стране, и могућности преношења знања, искустава и деловања на развој личности и индивидуалних компетенција будућих генерација, које се такође образују за васпитно-образовна занимања. Управо тај специфичан однос и склад између научно-истраживачког усмерења и бављења науком и реализације наставе и подучавања студената, за мене представља јединствену вредност овог посла, који је врло одговоран, захтеван и носи бројне изазове, али истовремено предстаља и велико задовољство, које произилази, како из доприноса науци путем истраживачких резултата, тако и образовању и васпитању будућих генерација, које ће се такође у будућности бавити васпитањем и образовањем.

Којим дисциплинама унутар психологије се посебно бавите, а који правац у психологији је по Вашем мишљењу најактуелнији за „лечење душе“?

У примарном фокусу мог истраживачког рада су психологија деце и младих, односно, различита подручја развојне, психологије личности, психологије образовања и васпитања, клиничке психологије, психопатологије и менталног здравља деце и адолесцената. У складу са тим основним научно-истраживачким опредељењем, и наставу на нашем факултету реализујем из предмета као што су Личност детета, Ментално здравље, Психологија деце са посебним потребама и др. Што се тиче тзв. "лечења душе", у оквиру савремене психологије све већи значај добија Позитивна психологија или психологија среће и благостања, која се значајно помера са позиција класичне дијагнозе, психичких болести и проблема, ка општем унапређењу менталног здравља и квалитета живота индивидуе, и то бављењем првенствено очувањем и унапређењем потенцијала личности, путем снаге позитивног начина размишљања и оптимистичког виђења и приступа реалности, а све са циљем подстицања личног задовољства, среће и општег психичког благостања особе.

Какво мишљење имате о тзв. популарној психологији која је све више присутна у литератури?

Генерално, немам изражен негативан став према оваквој врсти литературе - њени аутори су најчешће такође стручњаци из домена

различитих области психологије и намењена је широј читалачкој публици, што такође може бити један од видова приближавања струке широј популацији, али све док уз очуван критички однос особе и свест да је ипак реч о популарном виду литературе, служи у сврхе којима је намењена. Може послужити проширењу извесних сазнања, искустава и спознаје психичког живота код шире популације, међутим, уколико особа има било какве озбиљније психичке тешкоће и сметње, потребно је да се обрати искључиво и директно стручним лицима, а никако да се само ослони на књиге самопомоћи и популарну литературу.

По Вашем мишљењу, које компетенције и особине треба да има добар професор?

Сматрам да је наставнички позив изузетно одговоран и захтеван, те да доброг професора мора заиста да карактерише јединствен склоп личних особина, способности и вештина, те професионалних наставничких компетенција. Изузетно добро познавање области којом се бави и спремност за континуиран истраживачки рад и самоевалуацију сопственог доприноса едукацији студената се подразумевају. Од личних особина издвојила бих савесност, посвећеност и одговорност, приврженост радним задацима, емоционалну уравнотеженост и стабилност личности, социјалну прилагодљивост и способност за успостављање адекватних односа са другима, пре свега студентима и колегама. Наведене особине су неопходне, и са једне стране, директан су предуслов за успешно обављање овог сложеног и одговорног посла, а са друге стране, само квалитетан наставник са свим овим особинама може представљати адекватан узор и пример студентима, који идентификацијом и учењем по моделу, велики број наведених карактеристика и сами развијају, управо по угледу на пример наставника, што ствара посебну врсту одговорности према свему што јесмо и што радимо.

Велики сте љубитељ путовања и до сада сте обишли велики број земаља. Колико упознавање са другим културама и начинима живота утиче на развој личности?

Једна од највећих вредности путовања је сте управо та могућност упознавања других култура, обичаја и начина живота, што у великој мери обликује нашу личност, учи нас да опазимо сву лепоту различитости и сагледамо и сопствено окружење из другачије перспективе. Свака земља, свака култура, па и сваки град, носе своје бројне посебности и специфичности, и тек формирањем једног својеврсног личног мозаика тих доживљаја, утисака и искустава која носе различита поднебља ми можемо формирати целовитију слику сложеног психосоцијалног контекста чији смо и сами део.

Које дестинације су Вам биле посебно занимљиве, а која места бисте поново посетили и зашто?

Моја путовања су углавном била краћег трајања, тако да бих већину тих места волела поново посетити, јер за неколико дана боравка у одређеној земљи мислим да се заиста тек делић од свега што би било интересантно може видети и доживети, иако су то била и донекле напорна путовања, у којима сам настојала да сваки моменат за обиласке максимално искористим. Као посебно занимљиве и инспиративне земље, издвојила бих Енглеску, Француску, Италију, Шпанију и Холандију, јер представљају јединствен спој архитектуре, уметности и природе, где се још увек осећа дух различитих епоха и где се бројне културе међусобно преплићу у својој шароликости. Поново бих волела посетити Лондон, Париз, Ницу и Рим, јер сам за време релативно кратког боравка у тим градовима уметности, различитих култура и јединствене лепоте успела да видим само један мали део свега.

Осим стручне литературе, које жанрове волите да читате? Који су вам омиљени писци и дела?

Поред психолошке литературе и класич-

них дела, волим старије и савремене романе који се баве људском психом, односима међу људима, проблемима одрастања, животом у различитим културама и временским епохама, биографска и аутобиографска дела. Једна од првих књига која је на мене оставила посебан утисак јесте прича о одрастању Кристијане Ф. и младе генерације током 70-их година у једном берлинском предграђу (*Ми деца са сиванице Зоо*). Од класичних писаца издвојила бих Џејн Остин, Шарлот и Емили Бронте, односно, дела као што су *Гордост и њепредрасуде*, *Оркански висови*, *Џејн Ејр*, *Разум и осећајност*, *Ема* и др. Када је реч о савременим ауторима, издвојила бих Паула Коеља и његова дела *Алхемичар*, *На обали реке Пиједре*, *Вероника* итд.

Коју музику радо слушате? Које су Вам омиљене песме и извођачи?

Када је реч о музици, волим класичну музику, филмску музику, фадо, страни и домаћи поп и рок. Ових дана пратим уметничко клизање, па ту углавном могу да се чују и мелодије које волим, од класичних, до савремене поп-рок музике. Када је реч о појединачним извођачима и композицијама, тешко би ми било посебно да их издвојим, с обзиром да је у питању шири музички спектар, као што сам навела, који обухвата више жанрова.

За крај, који савет бисте дали нашим студентима пред којима су многобројни изазови како у професионалном, тако и приватном животу?

Да, свесна сам да их чекају бројни изазови и да су пред њима значајна животна искуства, која ће наставити да обликују личност и карактер ових младих људи. Поручила бих им да буду у што већој мери самостални, храбри, сигурни у себе и доследни својим принципима, вредни, марљиви и савесни, одговорни људи, отворени за нове ствари и промене, спремни да наставе да интензивно напредују на свим пољима, те да истрајно теже ка личном расту и развоју.

Данка Ивошевић

Институције корисне студентима

Историјски архив Сомбор

Уколико сте се питали шта све можете пронаћи у архивима и да ли вам они могу послужити као извор литературе за писање семинарских, дипломских или мастер радова, ево одговора на то питање.

Архивска грађа представља драгоцен део културног наслеђа сваког народа и друштва, сведок је времена у коме је настала и живо сведочанство помоћу кога осветљавамо нашу прошлост. У архивима се чувају званични списи, као и сви они који су од општег интереса. Архивска служба у Сомбору постоји још од давне 1749. године, када је била у саставу нотаријата – писарнице Слободног и краљевског града Сомбора. На предлог Државне архиве у Београду оснивана су архивска средишта на подручју ФНРЈ, а архивско средиште архивског подручја Сомбор основано је 1948. године. Године 1952. оснива се Градска државна

архива Сомбор која 1964. године мења назив у Историјски Архив Сомбор, који носи и данас. Територијално, Архив обухвата град Сомбор и четири општине (Апатин, Бач, Кула и Оџаци), са тридесет седам насељених места. У његовој надлежности је архивска грађа органа друштвено-политичких заједница, радних и других организација и приватних лица.

Историјски архив у Сомбору је почео са системским сређивањем и обрадом архивске грађе половином 20. века, тако да се данас њен највећи део може користити у научне, стручне, јавне и приватно-правне сврхе. Временски распон грађе се креће од 1612. године, па до данас. Осим на српском језику, у Архиву можете пронаћи фондове и збирке на енглеском, руском, француском, латинском, немачком, мађарском и старословенском језику. Сомборски Архив чува оригиналну повељу Слободног краљевског града Сомбора из 1749. године, фотографије и разгледнице старог Сомбора, печате сомборских породица, школа, насеља и села итд. Право на коришћење архивске грађе имају сви грађани Србије, као и страни држављани. Коришћење архивске грађе и информативних средстава у научно-истраживачке сврхе је бесплатно.

Милана Каралић
Биљана Макра

Угризи живота

Знам да на сам помен речи „књига“ и „читао/ла сам“ доста припадника млађе генерације има одбојан став. Сматра се да је то, у данашње модернизовано време, чисто губљење времена и беспотребна обавеза. Зато узимам себи за циљ да вам покажем свет књига, где ћу издвојити оне за које сам сигурна да како садржајем, тако и обимом (не брините, мале су!) могу одговорати било ком читаоцу, стога правац библиотека и проверите моје речи. Овог пута бих желела да са вама поделим једну необичну, јединствену и надам се занимљиву књигу која вреди потрошеног времена за које ћете је прочитати.

Књига о којој бих волела да вам причам је „Угризи“ од Дамира Недића. Рођен је 1984. године у Крагујевцу. Члан је Књижевног клуба СКЦ-а и Академског позоришта те куће. Пише песме и кратке приче. Ово је његова прва објављена књига и уједно победничка књига на конкурс за првенце до сада неафирмисаних писаца. Дамир Недић је сам по себи дело, особа која своју поезију живи и сажима се са њом. Труди се да разуме и живи у складу са самим собом и природом својих мисли. Како он сам каже до сада је у свом животу успео да разочара само пар девојака и наде својих родитеља, али ја, као његов „велики“ критичар и потајни обожаваца могу рећи да није у праву, јер оно што је он заправо урадио је то што је одушевио људе својим размишљањем, ставовима и делом. Један је од оснивача Бундола, интернет стране која је створена ради откривања нових талентованих аутора. Убрзо су његове књиге почеле излазити из њега и угледати светлост дана, па тај низ потврђује моје мишљење о њему као писцу у успону, особи великог талента и будућој великој звезди наше књижевне сцене.

Његова прва збирка песама је подељена на три целине, а свака од њих одише себи својственим осећајем посебности, означава три различита раздобља живота и спознаје. Књи-

га којом ћемо се бавити у наставку је сачињена од песама написаних из срца и због срца. Ради се о проживљеним осећањима, пређеним путевима и прегаженим сновима. Говори о неправди и предвидљивости, стварима које ти донесе живот и добијању нове могућности. Први део ове велике књиге је „Угриз младости“ где писац одмотава клупко незрелости у виду стихова посвећених својим прошлим годинама. Иако тада веома млад, Дамир је доста тога прошао и искусио у животу, што успева песмама да дочара својим читаоцима. Издвојила бих једну, мени јако драгу песму која се зове „Бол у грудима“ и стихове:

*„У шѐди ѝразнина ѝоѝуѝ неке ѝруѝе,
Понекад се јави и заболи јако.
Тада су ноћи безизлазно дуѝе.
- Од чеѝа ли је ѝо шѝо ѝуши ѝако?“*

Други део носи назив „Угриз битангице“ и по самом називу поглавља може се закључити да су стихови мало директнији, оштрији и „крвавији“. Све те „разочаране девојке“ пронашле су пут да се нађу у овој књизи, свака на свој начин. Колико је он био успешан у својој намери преноса страсти и набоја откријте читањем, а ја искрено препоручујем „Прљава крв“:

*„Оѝеѝ дуђење са месецом сѝиѝне
И од њѝа си уѝорниѝи,
Ни он није увек ѝу, некада и одмори.
Ти никада.“*

И на крају, последњи, али не и мање важан или лошије написан, трећи део књиге који носи назив „Угриз лествице“. Као што се по самом називу може закључити он се овде бави питањем друштва, односа међу људима и неправде. Међу објављеним песмама ћете пронаћи три посвећене особама које су јако битне у његовом животу, од којих је једна по-

свећена покојном колеги песнику који је трагично преминуо што је на Дамира оставило јако дубок траг. Овде бих издвојила стихове песме „Газећи“:

*„Цури кроз њрсиће и њлеће јаму,
На рубу осмеха боји крваву лаж,
Бодљикавом жицом умива усња, у земљи
лежи као да иде“*

Моја препорука свим љубитељима поезије, али и онима који то нису, је да прочитају књигу. Уверена сам да ће вам она открити да ни-

сте једини, да се проблеми дешавају свима, да можете то пребродити и наставити даље богатији за још једно искуство. Уколико сам успела да вам макар мало заголићам машту и пробудим интересовање за поезију сматраћу то великом победом не себе саме, већ и вас, наших читалаца, који ћете тиме проширити своје видике. За крај наводим његов омиљени цитат који често користи: „Умро сам, а нисам успео да одгонетнем да ли се човек претвара да је песник или се песник претвара да је човек.“ (Жозе Сарамаго).

Лалаш

Размена студената, зашто да не?

Да ли бисте прешли 2500 километара да упознате нову културу, стекнете нова познанства и видите како функционише образовни систем у некој другој држави? Током зимског семестра школске 2017/18. године наш факултет је угостио три студенткиње из Русије, три девојке које су се одважиле да из једног велеграда дођу у наш мали Раванград и стекну искуство које ће, сигурна сам, памтити дуго. Оне су дошле из Нижњи Новгорода, петом по величини граду у Русији, који је велики индустријски и привредни центар са преко милион становника. Наташа Дјомина, Евгенија Беднова и Полина Никонорова студирају Народну филологију на Државном универзитету „Н.И. Лобачевски“, који носи име по великом руском научнику – математичару Николају Ивановичу Лобачевском. На Институту за филологију и журналистику од изборних предмета определиле су се да слушају предмет Српски језик. Искористила сам прилику да са њима обавим интервју, а шта су ми све занимљиво рекле, сазнајте у наставку текста.

1. Да ли бисте могле да ми испричате нешто више о програму размене студената путем којег сте дошле код нас?

У питању је програм за размену студената који траје месец дана. На нашем факултету слушамо предавања из предмета које имамо и на нашем факултету. С обзиром на то да смо будући филолози похађамо часове који се тичу језика и књижевности.

2. Током студија определиле сте се да учите српски језик. Зашто?

На нашем факултету учимо словенске језике и могле смо да бирамо између пољског, чешког и српског језика. Изабрале смо српски језик првенствено зато што нам се много свиђа, а други разлог је тај што се отворио Српски центар који нам је јако занимљив.

3. По вашем мишљењу који језик је тежи: српски или руски?

Најаша: Ваш правопис је много лакши од нашег, али са друге стране ваша граматика је много тежа.

Евјенија: У принципу нама је руски матерњи језик, учимо га цео живот, па нам због тога он делује много лакше и због тога не можемо бити објективне.

4. У чему се наш факултет разликује од вашег?

Као прво, ваш факултет је доста мањи од нашег. Што се тиче предавања, код вас су она дужа него код нас. С друге стране, ви имате одвојена предавања и вежбе, што је добро, јер то даје већу могућност схватања градива. Код нас студенти више записују на предавањима, док код вас више слушају и учествују у самом предавању заједно са професором.

5. По чему се највише разликују Сомбор и Нижњи Новгород?

Нижњи Новгород је много већи од Сомбора. Битна разлика је што је Сомбор мирнији град и људи су пријатнији него код нас. Такође, детаљ који нисмо очекивали је да код вас може да се пуше цигарете било где, чак и у кафићима. Код нас у Русији је то законом забрањено у већини кафића, па чак и на отвореном. Постоје специјална места где људи могу да пуше цигарете. Шта више, казне су прилично велике ако вас ухвате да пушите на непрописном месту.

6. Да ли се Срби и Руси разликују као народи?

Да, много. Наравно, свугде има различитих људи, али ми се чини да су људи код вас пријатнији, бољи и некако искрено гостољубиви. У Русији људи нису толико пријатни, али можда имам такав утисак зато што смо тамо домаћи, а овде смо гости.

7. Обишле сте неколико места у Војводини. Које вам се највише свидело?

Полина: Батина код Бездана је много лепо место и баш ми се свидело тамо. Фрушка гора је такође јако лепа, а манастири су дивни, показују вашу културу и историју.

Нађаша: У Новом Саду ми је било прелепо.

Евђенија: Мени се највише свидело у Сремским Карловцима.

8. Шта вам се највише свидело у Сомбору?

Највише су нам се свидели ваше Позориште и Музеј. Такође, Жупанија је оставила леп утисак на нас, као и шетња поред канала.

9. Шта бисте из Русије донели у Србију?

Полина: Чај. У Русији постоји култ чаја. Приметила сам да ви овде пијете чај искључиво када сте болесни, и да је код

вас присутан култ кафе, а не чаја.

Нађаша: Побољшала бих интернет. Код нас свуда постоји интернет, чак и у метроу.

Евђенија: Углавном једног Путина.

10. Шта бисте из Србије однеле у Русију?

Полина: Кајмак и индекс сендвиче.

Нађаша: Чоколаде, јер ви имате много више различитих укуса чоколаде.

Евђенија: Људе, пријатнији су него код нас.

11. Да ли вам се свиђа наша храна?

У мензу идемо два до три пута дневно и ваша храна нам се много свиђа. Иако је преукусна, доста се разликује од наше, јер је „тежа“. Највише се разликује доручак. Код нас се за доручак једе каша, док ви једете јаја и виршле, што је јако укусно, али и доста јако, а ми на то нисмо навикли.

12. Да ли сте задовољне овим путовањем?

Да, и више него задовољне. Сви су били веома љубазни, дочекала нас је дивна добродошлица и за то желимо свима да се захвалимо. Заправо, пре него што смо дошле, премишљале смо се да ли да долазимо или не, међутим, са ове тачке гледишта, јако нам је драго што смо дошле. Овде смо сазнале много више о језику, историји, народу и култури. Стекле смо невероватно искуство које ни зашта не бисмо мењале.

Софија Сђојичевић

„Бићу сновослагач“

Снови, као најсавршенији, а у исти мах тако недодирљиви и понекад нама страни, крију највеће тајне, чежње и љубави.

Кроз различите, а опет тако сличне приче, Весна Ћоровић-Бутрић у свом делу „Бићу сновослагач“ успешно дочарава скривене светове најмлађих, сликовито и богато описујући њихове мале нарави и још, не сасвим, формиране карактере.

Снови су овде представљени као мост који уједињује сву децу овога света, јер без обзира на наизглед видљиве разлике, сви су исти у једном: у маштању.

Својим емотивно-имагинативним могућностима, читаоци доживљавају пријатна и позитивна осећања која могу подстицати њихову машту и креативност.

Кроз приче о различитим карактерним особинама детета, ауторка на духовит и живописан начин преноси читаоцима светове сањалица, ноћобдија, спавача, свезналица... Јединственим и прилагођеним називима она истиче њихове међусобне разлике, али и сличности, међутим снови су њихова главна заједничка одлика.

Дозвољавајући себи да одлутају у свет малишана, и одрасли овде могу пронаћи рационалну и угодност. Осим тога, ауторка им нуди и јасан увид у слику дечјих размишљања, страхова, узбуђења, стрепњи...

У топлим и нежним разговорима дечака и баке, налазимо да дечак готово сваког дана долази до нових идеја када је реч о занимањима, која су овде изузетно креативно осмишљења, а бака је његов верни пратилац који је увек ту да саслуша, посаветује и охрабри.

„Можеш ти то!“ рекла би бака на прве знаке дечакове несигурности и тиме га уверила да заиста и може да оствари све што пожели.

Ауторка овде нарочито истиче колико великом се може чинити дечја несигурност и колико још већа може бити подршка коју тра-

же; наглашава да је важно подржавати, саветовати и бодрити децу, никако не потцењивати или исмејавати њихове снове, ма колико невероватно они деловали: „Препознаћете их по необичним причама које ће вам причати, по необичним жељама које ће вам пожелети, по дивним местима које ће вам описивати“.

Деци се овде ставља до знања да могу бити шта год пожелеле да буду; њихова крила можда још увек нису сасвим развијена, али свакако да их чека дуг и невероватан лет у ново и непознато. Одрасли су ветар који треба да подстакне малишане да крену; довољан је само мали подстрек и границе више не постоје.

Иако су неки можда мало више осетљиви па их окарактеришу као плачљивце, или се можда стално крију, јер се плаше да ће бити одбачени па их зову стидљивцима, или пак увек имају нешто да поделе са другима и за њих је тишина највећа казна, па кажу да су причалице; све њих на крају дана, а на почетку сна спаја иста жеља: да буду прихваћени, да буду потребни, вољени, да се осете важним.

Ова поетска фантазија, како је кричари називају, истиче многе важне васпитно-образовне задатке чији пропусти могу довести до великих недостатака кад је реч нпр. о самопоуздању детета, његових квалитета и талената.

На шаљив начин ауторка у једном поглављу говори и о злоћама, односно о ономе што се заправо крије иза неких не баш похвалних поступака. Јер сваки од тих поступака заправо тражи пажњу; стога она у свом делу поручује да се не љуте баш увек када их неко задиркује или им учини нешто нажао, јер велика је вероватноћа да тај неко само жели да их дозове. Овим својим порукама и скривеним поукама, Весна Ћоровић – Бутрић заправо својим најмлађим читаоцима пружа савете како да се успешно снају у свакој ситуацији, подсећајући их притом да све има неки свој разлог.

У складу са насловом дела, деци се ставља до знања да могу да имају и више снова – сва-

ки је вредан и сваки је јединствен. После сваког сна и после сваке остварене жеље постају другачији, кораци су им лакши, путеви краћи, обућа више није толико тесна и ноге су спремне за нови пут.

Сваком својом причом ауторка детаљније описује свет и оних за које на прву лопту и нису имали баш најлепше мишљење; тако на пример у причи „Свезналице“ она јасно ставља до знања деци да, иако мисле да је неко можда, у овом случају, паметнији и вреднији од њих или супротно, заправо имају сличности и више него што знају, па тако за свезналице каже: „Сањаће све њих, можда ће и заплакати, а можда и не јер, знају они да ће све то једног дана проћи...“ . Свако дете је рањиво и има наглашене емоције, и као таквом му се мора и прићи; њихова осећања су нежна и крхка, довољан је понекад и прек поглед да се наруши тај мали душевни мир и да у њиховим главама настане хаос.

Иако сама деца пречесто знају бити груба једни према другима, ово књижевно дело ће им сасвим сигурно пружити нека нова виђења из различитих перспектива; прихватајући првенствено себе, а затим и друге, деца расту у стабилне личности, а ово дело у великој мери томе и доприноси; читајући га деца фор-

мирају емпатију и пројектују се у доживљај књижевног света.

Имајући у виду све то, ауторка успешно открива један од таквих светова.

Кроз приче о јединцима, мршавцима и дебељуцама она управо говори о том осећају припадности и посебности; деца желе да осете да су прихваћена и то ће тражити све док не нађу, а лако умеју да препознају када се то догоди; јединци често траже себи пара, али се понекад нађу у невољи јер су навикли бити у центру пажње, док мршавцима треба неко мало дебељушкаст да би се осећао боље и сигурније и обрнуто. И опет се враћамо на то да свако дете има неки свој разлог из кога и зарад кога делује; неке своје снове које себично чува или радосно дели, које шапуће ноћу у јастук или поверава баки. И опет, сви су у томе једнаки и све их то спаја.

Сан као највећа утеха и највећи ослонац у тренуцима када се запатимо шта желимо да постанемо, куда желимо да путујемо, кога волимо и за кога желимо да нас воли.

Трагом тих малих, а опет страшно великих снова за мале умове, Весна Ћоровић – Бутрић створила је праву малу ризницу сновослагача.

Марија Живановић

Топ 5 – „Google Play“ игре

1. „Super Mario Run“

Најпопуларнија игра 2017. године је Нинтендов „Super Mario Run“. Нинтендова прва игра за мобилне уређаје очекивано се врти око њиховог најпопуларнијег јунака, Super Maria. Принцип игре јако подсећа на старе 2D делове серијала, али са модернизованом графиком. Посебно је то што се игра може играти само са једним прстом, односно играч контролише када Mario

треба да скочи, док остатак играч не може контролисати.

2. "Bubble Witch 3 Saga"

Другопласирана игра се базира на добро познатој механици испуцавања шарених куглица на друге куглице које се налазе на врху екрана. Када се погоди одређени број куглица једнаке боје, оне нестају, а играч добија бодове на основу тога колико куглица исте боје је играч спојио. Уз куглице с посебним способностима, нема превише додатних функција. Као и друге "puzzle" igre, "Bubble Witch 3 Saga" теоретски гледано нема краја.

3. "Magic Tiles 3"

Новији наставак "Magic Tiles" следи концепт претходне верзије. Играчу се на екрану приказују 4 типке што симулира минијатурни клавир. Када један од четири сегмента екрана поцрни, играч мора што пре кликнути на њега, како би одсвирао тон и зарадио бодове. Како игра одмиче даље, постаје све бржа, а самим тиме и све тежа.

4. "CATS: Crash Arena Turbo Stars"

У Америци се последњих пар година поновно популаризују битке кућно израђених робота. "ZeptoLab", творац популарног "Cut the Rope" серијала игрица одлучио је направити игру за мобилне телефоне на ту тему, која се показала као пун погодак с обзиром да је на трећем месту Google-ове листе најпопуларнијих, и проглашена за најбољу игру 2017. године од стране "Google" компаније. Унутар ње, играчи граде своје роботе, са којима се онда боре међусобно.

5. "Ballz"

"Ballz" је развијена верзија легендарног „Arkanoida“, у којој играч куглицом мора погодити квадрате на екрану одређен број пута, за шта добија бодове. Нови елемент у овој верзији је то што квадрати тону према дну екрана, па играч мора скупити што више бодова пре него што нестају с екрана.

Филиј Рачуница

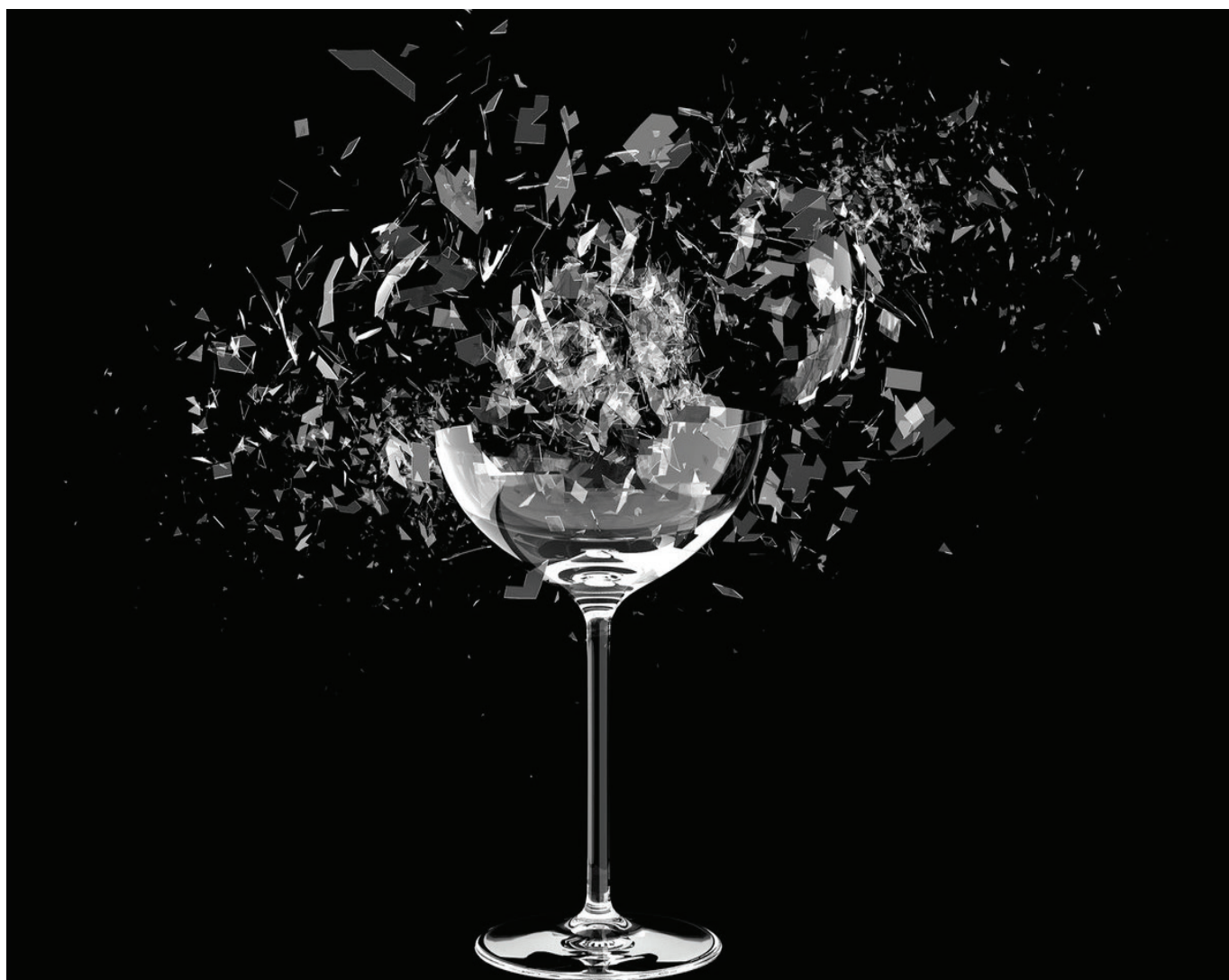
Књижевност

Одлазак

Брисачи су радили уједначеним ритмом. Киша је добовала по крову, Крагујевац је још једном плакао. Листови књига са задњег седишта су се цепали у транспорту. Стаклене чаше су звецкале и са звуком мотора правиле мелодију. Видела сам да особа поред мене нешто прича. Трудила сам се, стварно јесам да га чујем, док су ми у глави одзвањале њене речи, мекани додир и осмеси. Колико још синоћ сам лежала поред ње и смејала се. Боли ме, знам да сам јој сада потребна! Она воли, осећам ја то, иако она то не уме показати. Она је права, она зна све о мени, она је та која ми

верује и ја немам разлога да је лажем. Она зна да упркос свим мојим глупостима, промашајима и брзоплетостима ја је волим. Успела сам да га чујем. Панично је вриштао: “Изађи из аута, изађи!” Насмејала сам се и схватила: Место губи део душе када га напусте они који га искрено воле, а ти који га напусте губе целу душу. Решетке смртно празне, срце без душе без постојања, само очи заувек пуне. Драго ми је што после овога моја душа неће отићи ни где ван њега и од ње.

Лалаиџ

Дечија песмица

Километрима сам далеко. Недођија остаде далеко иза мене. Још малопре сам мислила да могу полетети захваљујући чудесном праху. Звончица ме је одбила. Не жели да ме задржи у својој земљи снова. Ух, а успела сам чак и да се спријатељим са капетаном Куком, "збарим" са Петром Паном, док ми Тик Так постаде брат. Ипак постоји већ једна Венди и Звончици је лакше да не дели љубав, без обзира што зна да је много волим. Колико год ја желела и трудила се, никад нећу бити прихваћена као Лалаит, становница Недођије. Нема везе! Одлазим поново у Реалност где знам да ће ме прихватити поново, јер воле они те залутале овчице којима показују пут. А када се ужелим вољене земље узећу Деда-

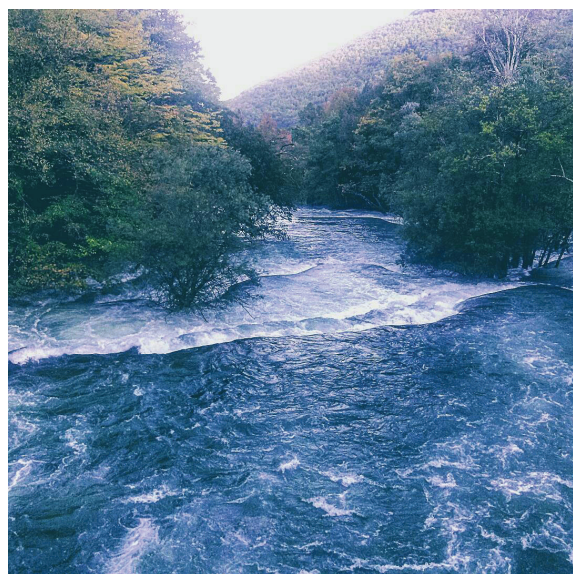
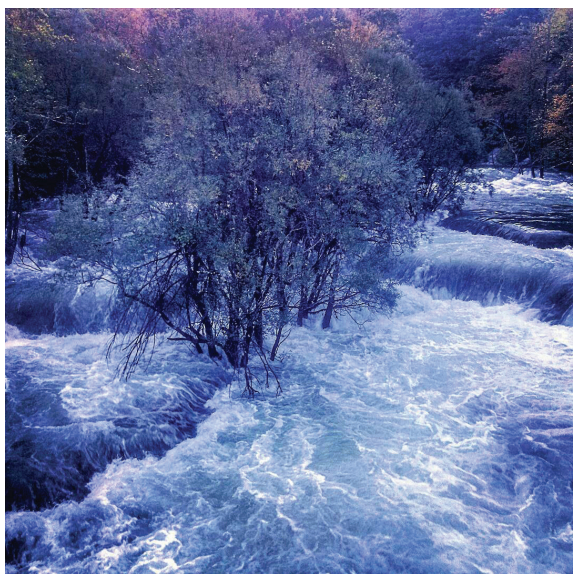
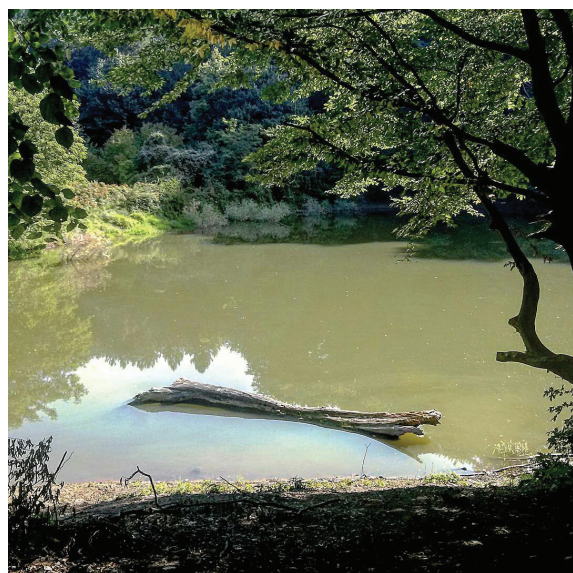
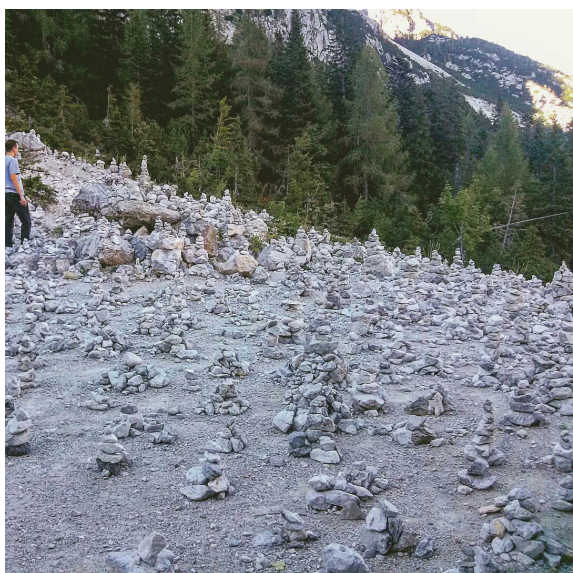
лова крила, осетити поново усхићење, лепоту живота и срећу. Вратиће се све оно што сам потискивала. Онда ће доћи и сећање на отуђеност, одбацивање, узалудан труд и кајање. Тада ћу полетети Икаровим летом, пожурићу да дотакнем Сунце и бар на тренутак помислим да овај живот без Недођије има смисла. Волела бих да може да ме види када се будем показала у свој својој величини и сјају док будем изводила заслепљујући плес. Знам да ће тада схватити, али биће прекрасно. Она ме није хтела, сада је Сунце мој драги и тлачитељ. Окренућу се само још једном, морам, јер тело носим, али ми срце остаје тамо.

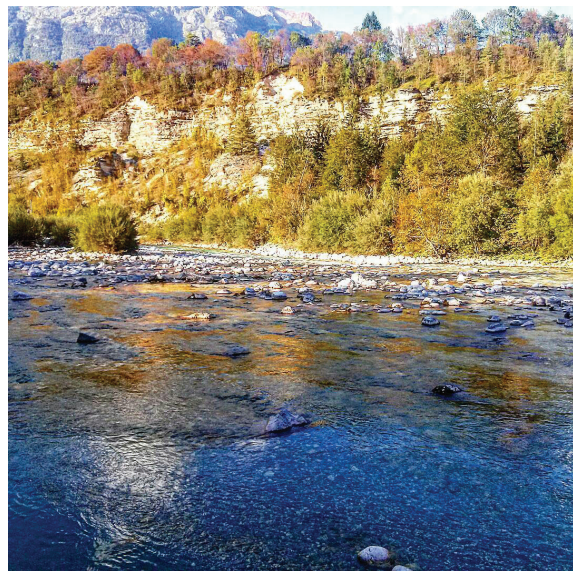
Лалаић

Фотографије наших уметника

У овом броју представљамо Вукашина Вучинића, студента четврте године Педагошког факултета у Сомбору, смера Дипломирани учитељ. Вук, како га најближи зову, слободно време проводи свирајући бубњеве у бенду “Мамурlook”, а још неки од његових музичких хобија су свирање фруле и двојница. По-

ред тога, бави се писањем „Copywriting“ стилем, а често можете чути и његову поезију на „Poetarium“ вечерима. Вукашин се бави прављењем друштвених игара, а од скоро се опробао и у фотографисању. Одабрали смо неколико његових фотографија инспирисаних природом.

1778-2018.

Аврам Мразовић (1756–1826)
оснивач „Норме“, прве школе за образовање учитеља

Зграда „Норме“ (1908)

Педагошки факултет у Сомбору данас

240 година образовања учитеља у Срба